

35461 VIII, 6, e

IV. Letnik. — VI.

I. zvezek.

Venec

cerkvenih bratovščin.

Izhaja 24. dan vsakega meseca.

Urejuje
dr. Frančišek Ušeničnik.

Vsebina I. zvezka.

	Stran
Hvaljen bodi Jezus Kristus!	1
Napredek po krščanstvu. (Namen sv. Očeta — priporočen v molitev za mesec januar)	2
Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa. Škof Roman Sebastijan Zängerle	4
Sveto leto	10
Družba živega rožnega venca	13
Poročilo o bratovščinah	15
Izjava	16

„Venec“ prejeman pri upravnistvu stane na leto 60 kr., po pošti pošiljan 72 kr. Denar za naročbo se pošilja: Upravnistvu „Venca“ v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2; dopisi, zahvale za uslišano molitev in darovi za pobožne namene pa uredniku pod naslovom: dr. Fr. Ušeničnik v Ljubljani, Semenišče.

V Ljubljani, 1900.

Izdaje „Katoliška Bukvarna“. — Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Zvezek 1.

Letnik IV.

Januar 1900.

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Na veke! Amen!

To je naš pozdrav vsem dragim bravcem za novo leto! Bog daj vsem tisti sveti mir, ki so ga oznanovali angeli na betlehemskem polju takrat, ko je bil rojen Zveličar sveta. Bodi to leto — leto zmagoslavja za katoliško cerkev, blagoslovljeno leto za vse dežele, zlasti pa za našo ljubo domovino, — bogato in srečno leto za družine, leto polno milosti za vsakega posebe! — Tega iz srca želimo vsem častivcem presv. Srca zlasti to leto, ki je zadnje v 19. veku. — Ali se bodo izpolnile naše želje?

Stoletje, ki bode skoraj za nami, ni bilo veselo: to je bila dōba silovitih prevratov in krvavih vojsk; in kar je bolj žalostno, dōba upora zoper Kristusa in njegovega namestnika na zemlji. Narodi so hoteli biti srečni brez Boga, zato so zavrgli njegove svete zapovedi in živeli po željah svojega srca; a sedaj, ob koncu stoletja, morajo sami priznati, da so nesrečni, kakor še nikoli. Boga „studeneč žive vode so zapustili in si izkopali kapnice — kapnice predrte, ki ne morejo držati vode;“¹⁾ in sedaj jim duša umira žeje, žeje po sreči, po tisti blaženosti, ki jim je ne more dati nobena stvar. — Če bode ljudi izmodrila dosedanja nesreča, ne vemo; to pa vemo, če se ne povrnejo k Gospodu, svojemu Bogu, tudi to leto zanje ne bode srečno.

Milosti polno in srečno leto pa obetamo vam prijateljem presv. Srca, ki se zvesto zbirate krog svojega Kralja, Jezusa Kristusa, v najsvetejšem zakramentu. Letos je sveto leto, to je, leto sprave, odpuščenja, milosti. Bogate zakladnice odpustkov so sicer letos odprte samo v Rimu, in tja doli bode bržkone le malokomu izmed naših bravcev mogoče romati;

¹⁾ Jerem. 2, 13.

upamo pa, da bodo sv. Oče, kakor po navadi, drugo leto oznanili sveto leto za ves katoliški svet; toda če letos ne boste deležni dobrot svetega leta, boste imeli sv. misijon skoraj povsod, kjer ga lani ni bilo. In tudi to je velika, neprecenljiva milost!

Ne upamo se trditi, da bode to leto za vas brez težav; mogoče je celo, da bode križ, ki vam ga Bog naloži na rame, celo težji, kakor je ta, ki ste ga nosili dosihdob; a če Bog v svoji nam neumljivi modrosti to stori, vam bode dal tudi moči in poguma, da boste srčno, da, radi in veseli nosili svoj križ. Naš Gospod Jezus Kristus je nekoč izrekel besede polne sladke tolažbe za vse, ki se na svetu trudijo in trpé. Dejal je: „Prídite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bodem poživil.“ In tako govori Gospod tudi vam še vedno iz tabernaklja, kjer njegovo presv. Srce živi in bñje za vas; naj bode trpljenje kakršnokoli, pri Jezusu boste našli tolažbe; On vas bode pokrepčal. In če nas On tolaži in krepčá, ali bodemo potem še tožili, da je naš križ pretežak, trpljenje prehudo? Bodite prepričani, komur je Jezus prijatelj, ta ni zapuščen, in kogar Jezus tolaži, ta ni nesrečen! Prihajajte k njemu z zaupanjem; saj vas On sam tako prijazno vabi: „Prídite k meni vsi“; le vanj zaupajte in ne boste osramočeni. Če to storite, bode novo leto za vas srečno, poleg vsega truda in težav, ki vas morda čakajo.

Napredek po krščanstvu.

(Namen sv. Očeta — priporočen v molitev za mesec januar.)

Ysako leto nas sveta Cerkev spominja v adventnem času onih žalostnih štiri tisoč let, ko je človeštvo čakalo prihoda Odrešenikovega. Kakor nekdanji preroki izliva zlasti zadnje dni pred božičem svoje želje v hrepenéce vzdihne po obljubljenem Odrešeniku. „O Emanuel“ (Bog z nami) — kliče — „Kralj in naš postavodajnik, pričakovanje narodov in njih Zveličar: pridi nas rešit, Gospod, naš Bog!“ Ta žalni vzdihljaj nam predočuje pretožni položaj, v katerem je koprnelo zapuščeno človeštvo pred Kristusom. Da, čimbolj se je bližal obljubljeni čas, katerega so naznanili preroki, tembolj so hrepeneli po Odrešeniku Judje in neverniki. Bolj in bolj je zvenela po ušesih izvoljenemu ljudstvu mila pesem Izaijeva (45, 8): „Rosite ga, nebesa, od zgoraj; in oblaki dežite pravičnega; odpri se zemlja in rōdi Zveličarja!“ Verni Judje so vsak dan prosili pri svojih molitvah: „Gospod, dodeli nam rešenje.“

Pa ne le izvoljeno ljudstvo izraelsko, ampak tudi paganski narodi so živo čutili, da si sami ne morejo pomagati, in zato so željno pričakovali Odrešenika. Vsled raznih zvez z judovskim narodom jim prerokbe stare zaveze niso bile neznane. Zato se tudi v spisih tedanjih poganskih pisateljev kaže neko koprnenje po izpremembni, po zboljšanju, po rešitvi. „Čakati moramo“ — piše Fedon — da kdo pride, ki nas pouči, kako nam je darovati.“ In

zgodovinar Heziod je vzkliknil: „Zakaj sem se moral naroditi prav sedaj, zakaj ne kesneje?“ Modrijani so obžalovali, da se po toliko tisočih let še ni prikazal vzor kreposti. Tacit in Svetonij pa pripovedujeta, kako je človeštvo tačas splošno pričakovalo velikega kralja, ki je imel priti od vzhoda.

In prišel je. V Betlehemu je stopil v solzno dolino. Angeli so ga pozdravljali s svetim pozdravom: „Slava Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.“

Tedaj se je začela nova doba, tedaj se je pričel napredek po krščanstvu. Kristus je prišel, ustanovil je svojo Cerkev in ž njo se je začelo novo življenje, novo delovanje mej narodi. Krščanstvo je svet preustvarilo in prenovilo.

Tega ne more nihče tajiti. Tudi sovražniki svete Cerkve to radi priznavajo; pravijo pa: Res, bili so časi, ko je katoliška Cerkev povzdignila narode k novemu, srečnejšemu življenju. A kje so tisti časi? Kje so oni narodi? Dandanašnji, v dobi svobode in napredka, ob času elektrike se narodi več ne bodo pokorili zastarelim cerkvenim zapovedim, v drugem tisočletju ne bode več Cerkev krotila vzbujenega duha človeškega. Tako govoré nasprotniki, tako pišejo sovražni časniki, da, celo hvalijo nekdanje „krepko poganstvo“ in kličejo nazaj one nesrečne čase.

Veliki papež Leon XIII. odgovarja tem klevetnikom v prelepi okrožnici¹⁾, ki jo je izdal kmalu potem, ko je bil prevzel najvišjo pastirsko službo; v tem apostolskem pismu povdarja varih in poglavar sv. Cerkve, da je bila Cerkev vsekdar gojiteljica prave vede in omike, varihinja umetnosti in olike in to tudi vselej ostane.

„Omika, — tako govori dalje sv. Oče — omika, ki nasprotuje svetim naukom in cerkvenim zapovedim, je samo na videz omika in prazna beseda. To najbolj dokazujejo oni narodi, katerim še ni posvetila luč evangelija. Pač se je pri njih pokazala kaka iskrica omike, ki pa ni rodila nobega pravega sadu. Ali naj je to popolnost človeškega življenja, ako se vsaka pravna oblast predrzno zaničuje, ali naj je to prostost, da se zmota brez strahu razširja, da se ljudje svobodno udajajo nizkim strastem, da se zmote in pregrehe ne kaznujejo, da se najboljši državljani vsakega stanu zatirajo? Ker je vse to zmotno, nizko in neskladno, zato gotovo nima moči, da bi človeško družbo vsopolnilo in osrečilo, zakaj greh dela narode nesrečne. Taka hudobna dela, ki kvarijo duha in srce, bodo prej ali slej razdrla vsak pravični red in naposled države v propast strmoglavila.“

Svoboda in omika — ti dve besedi imajo novošegni rovarji vedno v svojih zlobnih ustih, da bi zakrili ž njimi črne naklepe svojega podlega srca. Kakšno svobodo hočejo? Katero omiko zahtevajo? V mislih jim je svoboda, katera je vrgla od sebe vse vezi, s katerimi je Bog oklenil človeka, da more zvršiti svoj poslednji namen. Po tisti svobodi težé, po kateri so hlepeli nekdanj hudobni angeli, češ, ne bomo Bogu pokorni. In po kakšni omiki hrepené? Njih omika je razbrzdano življenje, nasladno razveseljevanje,

¹⁾ Okrožnica „Inscrutabili Dei consilio“ z dné 21. aprila 1878.

šumeče zabave, hrupne veselice, umetnost, ki služi poltnosti — brezmejno uživanje do prenasičenosti. Tako svobodo in omiko nam kaže današnji svet.

Ali trezen človek se vprašuje: kaj pa bode iz tega? Kam pridemo po tem potu? Zgodovina je učiteljica narodom. In prav zgodovina nam kaže, da se pride po tem potu naravnost nazaj v poganstvo in njega pogubo. Čim bolj se torej svet odločuje od Kristusa, tem bolj propada, tem bolj — nazaduje. In če se ne iztrezne razuzdani svet za časa, je nevarnost neizogibna, da se celi narodi pogreznejo zopet v temo in verige poganstva. Le pomislimo, kam derejo današnji „osrečevavci“ ljudstva. Družino, ki je podlaga zadovoljnosti in rednega življenja, hočejo porušiti, otroci se vzgajajo brez strahú božjega. Lahko je umeti, da po tem potu pridemo do krvavih prekucij, do največjega nereda, do popolne propalosti človeške družbe. In to naj bi bil napredek?

Sedaj uvidite, zakaj je sveti Oče priporočal za bodoči mesec, naj društveniki apostolstva svete molitve iskreno prosijo za napredek po krščanstvu.

Napredek, ki ga širokoustno oznanja današnji brezverski svet, je v pogubo posamnim ljudem in celim narodom. Le katoliška Cerkev ima v sebi božjo moč, da vzpopolnjuje, vzgaja in vodi do pravega namena posameznega človeka in cele narode. Le ona ima moč, — da govorim z besedo Leona XIII. — „ki sili človeka, da se pokori svojim dolžnostim, da kroti svoje strasti, da se utrjuje v popolni ljubezni do Boga in do bližnjega, da odstranja mnoge ovire, ob katere zadeva na potu kreposti. V potrdilo temu je vredno, da se ozremo na zglede preteklosti. Omenimo samo enega dogodka, o katerem nihče ne more dvomiti: Cerkev je vplivala in delala na to, da se je temeljito prenovila človeška družba. Višje družabne moči, ki so Cerkvi lastne, so napolile človeštvo na cesto pravega napredka, so rešile človeštvo propada in je vzbudile v življenje. S krščansko vzgojo je Cerkev dosegla razvoj, ki daleč presega vse poprejšnje stopinje omike, razvoj, katerega tudi prihodnost nikoli ne bo mogla prekositi... Življenje Jezusa Kristusa je prešinito ves svet, odkar je izšla luč evangelija in odkar je bilo oznanjeno odrešenje našega roda; našlo je pot do vseh narodov, do vseh stanov in je ustanovilo pri njih krščansko vero in nje npravne zapovedi. — Ako torej kdo hoče poiskati rešilnega pripomočka za človeško družbo, ga najde le v tem, da se javno in zasebno življenje zopet prenovi na krščanski podlagi...“¹⁾

Tako vzbuja širni svet sivolasi starček v Vatikanu, naj se zbere zopet pod drevesom svete Cerkve, naj se udeležuje darov, katere nam je iz nebes prinesel rešitelj Jezus Kristus. Ž njim napredujemo, brez njega nazadujemo, propadamo.

Kdor premišlja današnji mnogobrojni odpad od Boga, jame nehoté semtertja omahovati in zdvajati, češ, zadela nas bode naposled usoda starih Grkov in Rimljanov. Toda ne smemo pozabiti, da je še vedno med nami vera v Jezusa Kristusa. Še jih je — bodi Bogu hvala — na tisoče in tisoče,

¹⁾ Okrožnica „Rerum novarum“, z dné 17. maja 1891.

ki pobožno dvigajo vsak dan oči in roke proti nebu, ki torej dejanski kažejo in izpolnjujejo krščansko vero. Ti so kakor svečniki, ki svetijo tudi drugim zapeljanim, izgubljenim ovcam Kristusovega hleva. Zato je tem nesrečnežem vsak dan pot odprta k viru sreče in zadovoljnosti. Nam pa je dolžnost, da se utrjujemo v neomahljivi zvestobi do Kristusa in onim, ki doslej še niso hoteli poskusiti, kako sladek je Gospodov jarem in lahko njegovo breme, pot gladimo z molitvijo in dobrimi deli.

Prav lepo piše neki francoski pisatelj:¹⁾ „Pogosto se zamislim nazaj v katakombe. Tam najdem iznova svoji duši moči in miru, ko mi upanje že gine. Pred seboj vidim one siromake, delavce in sužnje, ono zaničevano ljudstvo, ki se je pod Neronom in Trajanom tod skrivalo. Dejstvo, da je nekdo v Judeji na križu umrl, in pa svojo lastno kri so mogli kristjani stiskavcem nasproti postaviti. Na večer ob nočni sencí in ob luči plamenic prinašajo mrtva trupla. Pregledajo in preštejejo jim rane, katere je zarezalo morilno orodje tem slabotnim udom. Oni, ki so prinesli mrlič, pripovedujejo drugim, kako je množica divje hrula in kričala in kako so mučenci udano, neustrašno trpeli. Nobena solza ne kane na te svete relikvije: nekdanja Cerkev ni jokala, le upala je. Vsak mrlič, katerega so pokopali, je bil zanje kamen v ozidju mesta božjega, temelj prihodnjih zmag, klic k Bogu in k njegovi nevidni pravičnosti. Tako so prešla tri stoletja, najlepši vekí sveta. Živelí so namreč v upanju, katerega ni nič drugega podpiralo in utrjevalo, nego smrt Boga-človeka. Mi pa, ki smo stopili iz temine katakomb na svetlo, ki smo videli dneve Konstantinove, dneve Karola Velikega, ki gledamo današnje dneve, mi naj bi zdvajali?“

Ne, tolažimo se s preroško besedo Leona XIII:²⁾ „Pogled na dneve, ob katerih se praznuje letni spomin rojstva Gospodovega, nam zvišuje upanje, da je pomoč prav blizu. Isto novo rešenje, katero je prinesel Kristus ob svojem včlovečenju ostarelemu in skoro skrajni revščini zapadlemu svetu, isto rešenje velewa tudi nam, naj čakamo; in isti mir, ki ga je oznanjeval takrat po angelih, je obljubil dati tudi nam. Zakaj roka Gospodova ni pri-krajšena, da ne bi mogel pomagati, njegovo uho ni gluho, da ne bi moglo slišati.“ (Iz. 59.)

Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa.

(Piše Jož. Benkovič.)

XXV.³⁾

Škof Roman Sebastijan Zängerle.

(^o 20. jan. 1771.)

Leto 1900 nam prinese stoletnico rojstva slavnega škofa Antona Martina Slomška, ki je cel slovenski narod, zlasti pa slovenske Štajerce, v verskem in sploh duševnem oziru prenovil in pomladil. Primerno je, da

¹⁾ Lacordaire: Pisma nekemu mladeniču.

²⁾ Okrožnica „Quod apostolici muneris ratio“ dné 28. grudna 1878.

³⁾ Glej „Venec“ 1897 in 1898.

se ob tej priliki spomnimo tudi onega moža, katerega si je Slomšek vzel za vzornika, in ki je, čeprav trd Nemeč, tudi nam Slovencem v svoji apostolski gorečnosti naklonil marsikako duševno dobroto, zlasti pa krepko pospešil češčenje presv. Rešnega Telesa.

Sebastijan Zängerle (beri: Cengerle) se je porodil blizu mesta Ulma 20. januarja l. 1771. Ko je v samostanski šoli dovršil svoje študije, je stopil tudi sam v red sv. Benedikta v opatiji Wiblingen, blizu svojega doma. Dobil je redovno ime o. Roman; ž njim vred sta živela v samostanu dva njegova brata, oče Verner in Majnrad. Na sv. Treh kraljev dan l. 1794. je pel svojo novo mašo.

Kmalu potem je postal bogoslovni profesor in mojster novincev v benediktinski opatiji Mehrerau. A ker je hotel vpeljati strožji red v samostan in vcepiti novincem pravega duha sv. Benedikta, zato ni ugajal nekaterim, ki so se bili navzeli tedaj splošnega posvetnega duha. Zato se je že po treh letih preselil domov v Wiblingen, kjer je postal mojster novincev, profesor in župnik. Z velikim veseljem je izvrševal to trojno, ne lahko opravilo. Kmalu potem je bil poklican na benediktinsko vseučilišče v Solnogradu. Tu je l. 1806. zvedel, da je nemška vlada zatrla njegov domači samostan Wiblingen in izgnala vse menihe. Nekateri izmed njih so se naselili v praznem samostanu Tiniec pri Krakovem, in o. Roman jim je sledil tja, kjer je postal ob enem profesor na krakovskem vseučilišču. Že l. 1809. so morali redovniki tudi ta samostan zapustiti in o. Roman je bil pahnjen celo v ječo. Posrečilo se mu je, da je ušel na Dunaj. V naslednjih letih je služil na raznih krajih kot dušni pastir, a l. 1813. je postal profesor na dunajskem vseučilišču.

Njegovo strogo cerkveno mišljenje in njegova neustrašna odločnost mu je naklonila prijateljstvo mnogo mož, ki so se odlikovali po svoji katoliški zavesti vkljub jožefinskim zmotam, katerim se je tedaj skoraj vse klanjalo. Ti možje so bili blaženi Klemen Hofbauer, baron Pilat, Frint, S. Job, A. Gruber in drugi. Po Klemenu Hofbauerju se je seznanil naš slavni rojak Irenej Friderik Baraga, ki je bil tedaj jurist na Dunaju, s Zängerletom, kateremu je bil poslej sinovsko udan, zlasti še po smrti bl. Klemena († 1820.)¹⁾

Avguštin Gruber je l. 1816. postal ljubljanski škof. L. 1824. se je preselil kot nadškof v Solnograd in že tri mesece potem je imenoval svojega prijatelja Zängerleta za škofa sekovskega.

¹⁾ Nekaj dni po smrti Hofbauerjevi je vlada dovolila, da se smejo redemptoristi v Avstriji naseliti. Že 20. maja l. 1820. je bilo preoblečenih šest onih mladeničev, ki so se shajali pri bl. Klemenu: Jernej Pajalič, duhovnik z otoka Krk; Fr. Springer, absolviran jurist; Matija Nosal, bogoslovec 3. leta; vitez Edvard Unkrechtsberg, jurist 3. leta; Anton Prigel, jurist 3. leta. Kmalu potem so vstopili še: Fr. Kosmaček, bogoslovec 2. leta; Fran. Doll, jurist 3. leta in Jožef Puc, sodni avskultant na Dunaju. — Baraga, ki je bil tedaj jurist 3. leta, je poprosil ljubljanskega škofa Gruberja, da ga odpusti iz škofije. Najbrže je tudi on želel s tovariši vred postati redemptorist. A škof, ki je vrlega dijaka že prej poznal in mu ga je najbrže še Zängerle priporočil, mu je prošnjo odbil in ga opomnil, da je njegova dolžnost posvetiti se pastirstvu v domači škofiji. Ako pomislimo, da tedaj v ljubljanski škofiji ni manjkalo duhovnikov, in da je imela vedno v izobilju bogoslovcev, uvidimo, da škof iz prav tehtnih vzrokov Baraga ni hotel dati odpustnice. — L. 1833. so

Sekovska škofija je bila že dvanajst let brez višjega pastirja, in to v tako žalostnih, nevarnih časih. Novega škofa je čakalo ogromno dela. Uvidel je svojo trdo usodo takoj ob nastopu, ko je rekel, da ni prišel le saditi in zidati, temveč tudi ruvati in podirati, da bo užival svoj kruh v potu svojega obraza.

Z veliko gorečnostjo se je lotil dela, da bi poživil verskega duha. Prepotoval je osebno celo škofijo, birmoval in pridigoval sam na vseh krajih. V stolnici je več let sam imel postne govore. Slovel je kakor kak cerkveni učenik; vse ga je rado poslušalo, ker je govoril preprosto, a goreče in prepričevalno. Ker je misli rad izražal v primerah in podobah, so ga tudi preprosti ljudje lahko umeli. Ravno to je vleklo ljudi k njegovim govorom, ker je vsaki svoji misli znal dati primerno podobo. V tem je bil nedosežen mojster.

Preosnoval je duhovno semenišče v Gradcu in ustanovil malo semenišče za dijake, iz katerega naj bi izhajali dobri duhovniki. Duhovnikom je prirejal od leta 1838. dalje vsako leto duhovne vaje; za ljudstvo pa je vpeljal ljudske misijone, kar je bilo tedaj nekaj do cela novega. Dobri ljudje jih niso mogli prehvaliti, a posvetnjaki so jim nasprotovali z vso silo, češ, da so ti verski shodi „vražarstvo“ in vladi nevarni.

Kot pravi apostolski mož je obrnil posebno pozornost na samostane, katere je imel za trdnjave verskega življenja. V njegovi škofiji so bili benediktinci, cistercijani, dominikani, frančiškani, kapucini, minoriti, usmiljeni bratje, uršulinke in elizabetinke. Vse te je duhovno prenovil, kolikor se je dalo. A to mu ni bilo zadosti. Na novo je poklical v svojo škofijo: jezuite, redemptoriste, karmeličane, usmiljene sestre sv. Vincencija, šolske sestre svetega Frančiška, karmeličanke in gospe presv. Srca Jezusovega. Vpeljal bi bil rad še šolske brate, a vlada mu je zabranila. „Le samostani, in nič drugega, nego samostani!“ so mu očitali od vseh strani; a on se ni dal oplašiti od nikogar, niti od vlade, s katero je imel vsa leta hude boje.

Njegovo vstrajno in neustrašno delo mu je nakopalo mnogo hudih sovražnikov, zlasti v visokih stanovih, pa tudi tam, kjer bi bil moral najti le zaslombo in pomoč.¹⁾ Nekdaj je rekel: „Navadni križev pot šteje le štirinajst postaj; moj križev pot pa jih ima najmanj sedemdeset. „Bog daj, da ž njimi

se redemptoristi naselili tudi v Mariboru. Slovensko ljudstvo jih je zelo ljubilo in čislalo ter s posebnim zanimanjem poslušalo njih govore. Prvih šest let je bil tukaj rektor o. Jernej Pajalič, osebni prijatelj bl. Klemena in Baragov. L. 1839. se je preselil v Modeno. Pomagala sta mu zlasti oo. Jožef Dornik in Janez Ojevec, katerega je ljudstvo zaradi njegove ljubeznivosti in pobožnosti imenovalo „svetega kapelana“. V tem samostanu je škof Zängerle l. 1838. vpeljal duhovne vaje za svetne duhovnike. Vršile so se po dva-do trikrat na leto. Udeležba je bila velika. Odtod se je širilo pravo katoliško mišljenje dalje po sosednjih škofijah. — Ko se je misijonar Baraga l. 1837. prvič vrnil v domovino prosit milodarov, je v domači škofiji iz znanih razlogov le par duhovnikov obiskal; vračajoč se, je obiskal redemptoriste v Mariboru in škofa Zängerleta v Gradcu. — L. 1848. je bil samostan v Mariboru zatrt, in bivši redemptorist Martin Ambrožič iz Gorjan je umrl pred nekaj leti v Radovljici.

¹⁾ Ni čuda, ako pomislimo, da je večina tedanjih duhovnikov bila izrejena v graškem generalnem seminarju!

zdržene odpustke dobim zase in za vernike!“ Dočim pa so ga posvetnjaki vseh stanov črtili iz dna srca, ga je papež Gregor XVI. visoko čislal.¹⁾

Po dolgotrajnem bolehanju je umrl 27. aprila leta 1848. in bil 1. maja pokopan v stolnici. Razdraženo ljudstvo je kričalo besno: „Ven z mrhovino!“ Pač se je potočila za njim marsikaka vroča solza, a le na tihem. Vse javno žalovanje je bilo zelo neznatno in tiho. Zlasti ob smrti se je pokazalo, kako so se cepile sodbe o škofu Zängerletu.

Bil je pravi apostolski škof, spoznovavec v pravem pomenu besede, stanoviten, neupogljiv borivec za cerkvene pravice, duševni prenovitelj svoje škofije, duhovnik po Srcu Jezusovem, razsvetljen dušni vodnik, mogočen govornik, redovnik iz polne duše, zvest sin sv. katoliške cerkve — smrtno sovražen od sveta, a iskreno ljubljen od Boga in od vseh prijateljev božjih. Nad njim so se uresničile besede Jezusove: „Nisem prišel mirú prinesť na svet, temveč meč.“ Zelo mnogi celo izmed boljših so njegovo značajno neupogljivost smatrali kot odurno svojeglavnost in nepristopnost, kot pretirano gorečnost. Seveda prazni ljudje brez duha so ga cenili le kot nadležnega in trpkega pokorivca, a drugim so njegovi ognjevití govori, polní globokih izvirnih misli, katere je rad začínil s kako primerno šaljivo opazko, nad vse ugajali. Njegovega trudapolnega in skoraj preveč samostojnega življenja in delovanja niso mogli umeti oni, ki stvari niso sodili kakor on, ki je bil ves prevzet in prekvašen v ljubezni in požrtvovavnosti do Boga. Škof Roman je bil poln vere in sv. Duha, „pravični, ki iz vere živi“. Katoliška vera mu je bilo ono stališče, s katerega je presojal vse javno in zasebno življenje. V nekem pismu pravi: „Živa vera naredi iz pritlikavcev velikane.“ In v tem leži vsa skrivnost njegovega življenja in truda, katero so mnogi razvpili kot neznosno mračnjaštvo.

Bil je mož, ki je z lepimi naravnimi darovi združeval najglobljo pobožnost. Vztrajna molitev je dajala uspeh njegovim velikim delom vkljub tolikim silnim oviram. Opetovano je izrazil svoje mnenje, da so sedanji časi zato tako slabi, ker katoličani premalo in preslabo molijo. Nekaj dni pred svojo smrtjo, ko je na Dunaju nastal upor, je vzdihnil: „Ko bi vladarji in narodi le moliti začeli, saj bi se kmalu vse na bolje obrnilo!“ Ko so mu mnogi zelo očitali, zakaj je poleg drugih redovnikov še karmelske menihe in nune v Gradec poklical, je rekel: „Oni redovniki, ki le molijo, so naši posebni varuhi; delajo to, česar vi ne delate. S preobilno svojo molitvijo in pokoro napolnjujejo prevelike praznote našega verskega življenja. V svojem tihem zatišju pripravljajo ono hrano in one trdnjave, katere potrebujejo vojaki Kristusovi pri svojem delu. Zato je v njih bližini sovražnikom Jezusove cerkve tesno pri srcu in neprijetno. In jaz vas zagotovim, da bodo karmeličani in karmeličanke vse moje druge samostane, dà, vso mojo škofijo obdali kakor z neprestopnim obzidjem zoper vse peklenške trdnjave.“

Škof Roman se ni lotil nobenega dela brez molitve. Vsak dan je celih sedem ur molil in premišljeval. Čudno se nam mora zdeti, kje je vendar

¹⁾ Nekdaj se je o njem izrazil: „Unicus est Romanus episcopus in Austria.“ Slovensko bi se reklo: „Prav poseben mož je škof Roman v Avstriji“; a besede imajo tudi drug ostrejši pomen: „Samo eden rimsko misleč škof je v Avstriji.“

dobil toliko časa, da je mogel poleg vsega tega tako vestno izvrševati tudi stanovske dolžnosti. Držal se je natančno dnevnega reda. Vstajal je ob štirih zjutraj; potem je celo uro premišljeval. Nato je šel v bližnjo cerkev, kjer je maševal, a pred svojo mašo in tudi po nji je bil še pri eni sveti maši. Presveto Rešno Telo je bilo srce vse njegove pobožnosti, solnce njegovega notranjega življenja. Pred Jezusom v tabernakeljnu je marsikdaj preklečal cele ure, prebdel dolge noči. K njemu se je zaupno zatekal v najhujših in najbridkejših stiskah, ko so ga napadali od vseh strani. Tukaj je iskal sveta v dvomih, ker marsikdaj tudi v najožjem krogu ni upal najti pravega prijatelja, ki bi se ž njim strinjal. V presv. Rešnem Telesu je zajemal ono višjo luč, ono duševno toploto, katero je potem, kakor Mojzes, ko je prišel iz šotora, razširjal blagodejno na duhovnike in ljudstvo. Kakor vsi častivci presv. Rešnega Telesa, tako je tudi on prav goreče častil preblaženo Devico Marijo. V vsaki pridigi jo je vsaj na kratko omenil. S svojo družino je vsak večer molil v kapelici sv. rožni venec in litanije ter prejel blagoslov z Najsvetejšim. K tej lepi domači pobožnosti je bil vsemu ljudstvu vstop dovoljen. Vsak dan je molil tudi križev pot in opravil izpoved.

Tako se je širilo česčenje presv. Rešnega Telesa med ljudi v onem času, ko so bila srca za to pobožnost še zelo mrzla, ko mnogi o tem niti pravega pojma niso imeli. Njegov veličastni zgled jih je mnogo potegnil za seboj. Zlasti sta mu bila najboljša in najzvestejša služabnika vrla duhovnika Jožef Büchinger (Bihinger) in Alojzij Schlör (Šler), ki sta v semenišču kot duhovna vodnika ves mlajši naraščaj v tem duhu vzgojila.

Ker je tedaj še mariborski okraj pripadal sekovski škofiji, je bilo tudi mnogo Slovencev pod oblastjo škofa Zängerleta. Dasi ni razumel njih jezika, vendar jih je iskreno ljubil in skrbel za njih dušni blagor.

Naš slavni Anton Martin Slomšek je bil duhovni vodnik mladim duhovnikom lavantinske škofije, ko je škof Roman tako lepo vladal škofijo v Gradcu, in nekaj mesecev pred njegovo smrtjo je postal tudi on škof lavantinski, torej njegov neposredni sosed. Vse apostolsko delovanje slavnega Slomška je srečno in blagodejno posnemanje škofa Zängerleta. Kar je Roman med nemškimi Štajerci na novo vpeljal in zboljšal v čast božjo in zveličanje duš, to je izvršil vredni mu tovariš Anton Martin med slovenskimi Štajerci in tem potom tudi med vsemi Slovenci. Razlika je bila le ta, da je škof Roman Sebastijan kot strog redovnik postopal ostro v duhu Elijevem in Pavlovem, češ, „če lug ni oster, perilo ne more belo postati“; škof Anton Martin pa je ubral milejše strune sv. Frančiška Saleškega, ker slovenski narod tedaj, hvala Bogu, ni bil še zašel tako daleč, da bi bil preziral in naravnost zametaval škofove naredbe. A, da je tudi blagi Slomšek za svoje vzorno in goreče delovanje žel mnogo nehvaležnosti in bridkosti, je pač dobro znano.

Oba ta dva sveta moža sta bila „pravična, ki sta iz vere živela“, in ob obeh se je uresničil izrek sv. Janeza Ev.: „To je zmaga, ki premaga svet, naša vera!“ V trdni veri sta premagala svet najprej v sebi in potem tudi zunaj sebe. Obema velja izrek: „V večnem spominu bo pravičen, ne bo se bal hudega oznanila.“

Sveto leto.

Na praznik vnebohoda Gospodovega so v Rimu slovesno oznanili s v e t o l e t o za 1900. Duhovniki v Vatikanu so šli ta dan k svetemu Očetu. Eden izmed prelatov je stopil do prestola, in sv. Oče so mu izročili pismo, v katerem napovedujejo sveto leto, dali so vsem še svoj blagoslov, potem pa se umaknili; duhovščina pa je šla v procesiji pred cerkev sv. Petra in pod visoko lopo pred velikimi vrati so vpričo kanonikov prebrali papeževo pismo. V zahvalo so veličastno zapeli zvonovi in vsemu mestu oznanili veselo novico; trije poslanci pa so hiteli k glavnim rimskim cerkvam, namreč k sv. Pavlu, k sv. Janezu v Lateranu in k Mariji Snežnici in tudi tukaj prebrali pismo, potem pa je nabili na cerkveni zid. Tako je bilo oznanjeno sveto leto za 1900.

V pismu pravijo sveti Oče¹⁾: Stoletje, katero smo Mi sami skoraj celo preživel, se nagiblje h koncu; in kar so naši predniki izdavnica uvedli, za to smo se tudi Mi z veseljem odločili: zadnje leto v veku naj bode s v e t o l e t o. S v e t o so imenovali to leto naši očetje zlasti zato, ker nam daje mnogo več pomočkov negoli druga leta, da se po duhu prenovimo in posvetimo. Mi sami smo v svojih mladih letih ob zadnjem slovesnem svetem letu (1825.) za papeža Leona XII. videli, kolika dobrota je to za verno krščansko ljudstvo. Dobro se še spominjamo in takorekoč še sedaj pred seboj vidimo množice romarjev, ki so v lepo urejenih procesijah šle od svetišča do svetišča; in apostolske može, ki so na javnih trgih pridigovali; in cerkve, v katerih so odmevale svete pesmi; in papeža, ki je sredi kardinalov bil vsem v vzgled pobožnosti in krščanske ljubezni. Ob spominu na one čase Nam je bridko misliti na to, kar je sedaj v Rimu.

Vse, kar smo omenili, čudovito buči in pospešuje v ljudeh pobožnost; a stvari so se v Rimu tako izpremenile, da to, kar se je takrat godilo javno na ulicah in trgih, sedaj ne bode mogoče, ali kvečjemu samo v toliko, kolikor bodo drugi hoteli.

Bodi kakorkoli; upamo pa, da bo Bog, ki podpira dobre sklepe, dal srečen sprehaj stvari, ki smo jo sklenili Njemu v čast in slavo. Kaj namreč mislimo in hočemo? Edino to, da bi se kolikor moči mnogo ljudi zveličalo, in zato rabimo zoper dušne bolezni tiste pomočke, ki jih je Jezus Kristus Nam izročil. To pa zahteva od Nas ne samo Naša apostolska služba, ampak posebno tudi čas, kakršen je sedaj. Ne mislimo, kakor da bi se v sedanji dobi ne storilo nič dobrega in hvalnega: saj je, z božjo pomočjo, najlepših zgledov zelo mnogo, in ni je tako težke ali tako vzvišene čednosti, da ne bi se v njej vadilo veliko število kristijanov; toda če se ozremo krog sebe in pogledamo na drugo stran, kakšna tema, kakšne zmote, kolika množica onih, ki hité v večno pogibel! Bolest nam stiska srce, če pomislimo, koliko kristijanov, ki jih je zvalila svoboda mišljenja in čutenja, žejno pije strup krivih nauk in tako morí v sebi božji dar svete vere. Odtod izvira mrzost do krščanskega življenja in izpredenost med ljudmi, odtod ona silna in

¹⁾ Pisma ne priobčujemo po besedi, ampak samo po glavnih mislih.

nikdar sita želja po uživanju; to je krivo, da ljudi ni več skrb Boga, ampak samo posvetnih stvari. Ne dá se povedati, koliko zla je že poteklo iz tega umazanega vira, ki izpodkopava tudi državam temelje. Zakaj obča upornost, razbrzdane strasti v ljudstvu, skrite nevarnosti, grozna hudodelstva: niso prav za prav nič družega kakor divji boj, v katerem se gre za to, kdo bode več imel in več užil.

Zato je za vsakega posebe in za vse skupaj dobro, če se ljudje opomnijo njih dolžnosti, če se lena srca vzdramijo in če se k gorečnosti izpodbudé vsi tisti, ki so vsak hip v nevarnosti, da se pogubé in iz lahkomiselnosti ali oholosti izgubé sveta nebesa, za katera so ustvarjeni. Prav to pa hoče sveto leto; zakaj sveta mati cerkev, pomljliva samo svoje dobrote in usmiljenja, se ves ta čas, kolikor more, prizadeva, da se ljudje poboljšajo, in kar so zagrešili, s pokoro popravijo. S tega namena cerkev pomnoži svoje molitve, da potolaži užaljenega Boga in si izprosi tem več dobrot iz nebes; na široko odpre zaklade milosti, ki so ji izročeni, da jih nam deli, in s tem budí upanje do odpuščanja v vseh kristijanih; edino do tega ji je, da s svojo takoreč nad vse veliko ljubeznijo in dobroto pridobi tudi uporna srca. In zakaj ne bi smeli po vsem tem, ako Bog dá, pričakovati obilo, naši dobi primernega sadu?

Stvar je tem bolj primerna, ker hočejo, kakor je znano, pobožni verniki konec devetnajstega in začetek dvajsetega veka posvetiti s čreznavadnimi svečanostmi v čast Odrešeniku Jezusu Kristusu. Mi smo to misel pohvalili in ji radi pritrdili; saj kaj bolj svetega in zveličavnega ni mogoče storiti. Zakaj vse, po čemer človeštvo hrepeni, kar ljubi in kar upa in po čemer teži, vse je v edinorojenem božjem Sinu: on je naše zveličanje, življenje in vstajenje naše; njega hoteti zapustiti se pravi večno se pogubiti. Molitev, čast in hvala, ki gre našemu Gospodu Jezusu Kristusu, sicer nikoli ne utihne, ampak vedno na vseh krajih odmeva, vendar ga ne moremo nikoli toliko častiti in hvaliti, kolikor zasluži. In pa, ali ni v našem veku mnogo nehvaležnežev, ki božjemu Zveličarju ljubezen vračujejo s preziranjem, dobrote s krivico? Gotovo je, da se pri mnogih življenje prav nič ne vjema s postavami in zapovedmi Gospodovimi: in to kaže, kako hudobno in nehvaležno je njih srce. Ali niso tudi v naši dobi mnogi celo tajili, da je Kristus pravi Bog? Imejte torej pogum, vi vsi, ki hočete s to novo, pa lepo mislijo vzbuditi pobožnost v vernikih; vendar naj se vse tako izvrši, da stvar ne bode nikakor opovirala slavnosti svetega leta. Pri tej svečanosti, ki bode izraz žive vere, hočejo katoliški možje izreči tudi svoje obžalovanje nad vsem, kar se je v našem času brezbožnega govorilo in storilo, in Jezusu Kristusu za očitne krivice dati očitno zadoščenje. Najboljše in najbolj resnično zadoščenje, katero moramo pred vsem želeti, pa je prav za prav to, da se kesamo, če smo grešili, in ko smo si izprosili od Boga miru in odpuščanja, dela čednosti bolj goreče opravljamo, ali iznova začnemo opravljati, če smo jih bili opustili. Za vse to pa je prilika v svetem letu; in iz tega je zopet jasno, da mora krščansko ljudstvo biti polno poguma in upanja za sveto leto.

Tako govoré sv. Oče v pismu, potem pa slovesno naznanijo sveto leto, ki bode trajalo od večernic pred Božičem l. 1899. do večernic na božični praznik l. 1900. Vsem vernikom, ki se skesano izpovedó in prejmo sv. obhajilo in obišejo cerkve svetega Petra in Pavla, sv. Janeza Lateranskega in sv. Marije Snežnice dvajset dni zapored, če bivajo v Rimu, deset dni zapored, če pridejo od drugod, in molijo za povišanje svete cerkve, za zatrtje krive vere, za slogo med krščanskimi vladarji in krščanskimi narodi: dovoljujejo in dajo najpopolniji odpustek.

Ob koncu pisma pravijo: „Ljubi sinovi, vse, ki morete priti, vabi Rim na svoje srce. Zveličar človeškega rodu, Jezus Kristus je izmed vseh mest izbral Rim za višjo službo in to mesto sebi posvetil. Tukaj si je po dolgem in skrivnostnem pripravljanju postavil prestol svojega kraljestva; tukaj bodi, tako je veleval, za vse čase sedež njegovemu namestniku; tukaj naj se sveto in neizpremenjeno hrani luč nebeških nauk, in od tukaj naj se kakor iz najčistjšega vira razliva po vsem širnem svetu, tako, da se loči od Kristusa, kdor se loči od rimske vere. Rimsko mesto je sveto tem bolj, ker ima v sebi prastare spomenike krščanstva, najveličastniše cerkve, grobove apostolov prvakov in pogumnih mučencev. Kdor umeje vse to, njemu se v Rimu ne bode zdelo, da hodi po tujih tleh, ampak da je tukaj kakor doma, in z božjo pomočjo se bode vrnil boljši, kakor je prišel.“

Odpustki svetega leta, katere sv. Oče v svojem pismu slovesno naznanjajo, se letos morejo dobiti samo v Rimu.

Tako namreč je že izdavna v navadi, da se prvo leto dobé odpustki samo v določenih rimskih cerkvah, drugo leto pa v vseh cerkvah po katoliškem svetu. In tako smemo upati, da bodo sv. Oče po tej stari navadi prihodnje leto dovolili, da bomo odpustke svetega leta dobili v svojih domačih cerkvah, če letos ne moremo iti v Rim.

Kakor se bere v pismu, se začne sveto leto tisti dan pred Božičem. Svetega Očeta bodo prinesli v svečanem sprevodu iz Vatikana pred cerkev svetega Petra. Tukaj pred glavnim uходом se razteza visoka veža ali lopa, mogočna in veličastna kakor naše najlepše cerkve. Iz veže drži v cerkev petero velikih vrat. Če ste bili kedaj v Rimu, ste videli, da so zadnja vrata na desni strani zazidana. Imenujejo se „sveta vrata“, ki se odpró samo v svetem letu. Tu sem bodo prinesli sv. Očeta. Pevci zapojó 65. psalm: „Vriskajte Bogu vse dežele, pevajte hvalo njegovemu imenu“, sv. Oče stopijo pred zazidana vrata in udarijo trikrat s kladvom na zid; in delavci, ki so prej že vse pripravili in zid krog in krog prevrtali, spusté po vzvodih in škripcih celo steno počasi na tla in jo odrinejo na valjarih. Dva duhovnika v mašnih oblačilih pristopita in izmijeta prag z blagoslovljeno vodo. Ko bode to končano, pojdejo sv. Oče, s križem v desni in z gorečo svečo v levi roki, prvi skozi sveta vrata v cerkev k grobu sv. Petra; za njim pojdejo kardinali, škofje, prelati, pobožni verniki. Začelo se je sveto leto!

Družba živega rožnega venca.

I.

Yrednost te družbe se pogostem zatemnjuje na škodo vernikom, zato hočemo obkratek pojasniti njen pomen pred drugimi družbami rožnega venca, da bodo goreči pospeševavci te koristne molitve povsod pravo zadeli. Razločujte tri družbe, ki imajo vse tri ravno tisti namen, razširjati molitev sv. rožnega venca, ki so pa različne v dolžnostih in neenake v duhovnih dobrotah.

Prva se imenuje „bratovščina svetega rožnega venca“. V tej bratovščini udje sprejmejo dolžnost, v enem tednu odmoliti vse tri dele rožnega venca; če le toliko storé, so bratovsko dolžnost izpolnili, in se lahko udeležujejo vseh obilnih duhovnih dobrot, ako hočejo izvršiti tiste pogoje, pod katerimi so te dobrote ponudene.

Udje te bratovščine imajo popolnem prosto, kedaj molijo, in koliko na enkrat molijo; le posamezna desetka, t. j. Očenaš, deset Češčenamarij s premišljevanjem in Čast bodi Bogu, mora ostati cela skupaj. Odpustkov ima ta bratovščina nepregledno veliko; če bi se smeli ozirati samo na odpustke, in ne še na kako višje stališče, potem bi priporočali povsod samo to bratovščino.

Druga družba, ki ima namen rožnivenško molitev razširjati, se imenuje „večni rožni venec“. Pri tej družnik sprejme dolžnost, enkrat na mesec, ali pa enkrat v letu, ob prav določeni uri odmoliti vse tri dele rožnega venca skupaj, in pridejati še toliko drugih molitev (oziroma tri rožne vence tako počasi moliti), da se izpolni z molitvijo cela ura. Vse ude pa prednik pri sprejemu tako razdeli, da se moli vsako uro po dnevu in po noči; po tej uredbi se torej nebeški kraljici venci prinašajo noč in dan brez prenehanja, večno.

To molitev so po nekaterih krajih z velikim navdušenjem sprejeli; tudi družine, ki prej niso rožnega venca molile, so zvesto vstajale o nočnih urah, da so sprejeto dolžnost izpolnile, ter pomagale, da se je rožni venec molil večno. V naših krajih se ni vpeljala, in tudi ne kaže vpeljavati je.

Tretja družba se imenuje „družba živega rožnega venca“, ali krajše „živi rožni venec“. Ljudstvo, ki vse molitvene družbe imenuje bratovščine, pravi tudi živemu rožnemu vencu bratovščina; čeprav ime lahko rabimo, v razumevanje njene uredbe pa vedimo, da družbenih pravil ni soditi po cerkveno-bratovskih. Dolžnost družnikov je, vsak dan odmoliti eno desetko, to je Očenaš, Češčenamarijo desetkrat s premišljevanjem ene skrivnosti, in Čast bodi Bogu. Dolžnost je torej prav majhna, a zato pa je pri tej družbi uravnano tako, da se odmolijo vsak dan vsi trije deli rožnega venca; po petnajst udov namreč, ki se skupaj imenujejo „roža“, si razdeli petnajstere skrivnosti med seboj; malo molijo, pa veliko odmolijo.

V preudarek podamo tu nekaj misli, ki naj pokažejo pravo mejo, kje je boljše razširjati „bratovščino svetega rožnega venca“, in kje naj se poleg nje priporoča tudi še „družba živega rožnega venca“.

V priporočanju rožnivenške molitve ne prezrimo bistvene glavne stvari: izvrstnost te molitve je ravno v tem, da se združuje ustna molitev s pre-mišljevanjem. Ravno premišljevanje je najlepše, najslajše ter najkoristnejše pri rožnem vencu; in premišljevanje je celó zahtevano kot pogoj, brez katerega se niti odpustki ne dobé. Samo zares prav preprosti ljudje, ki nikakor ne znajo premišljevati, dobé odpustke brez pravega premišljevanja, toda prizadevati pa se morajo, da bi se privadili med molitvijo misliti na skrivnosti.¹⁾ Ker je torej premišljevanje o rožnivenški molitvi tako potrebno, imejmo za boljšo tisto bratovščino, katera ta namen lažje dosega. In to je, vsaj za nekatere ljudi, družba živega rožnega venca. Pri tej družbi imajo udje odločeno eno skrivnost za cel mesec, ob mesecu dobi drugo skrivnost; nasledek tega je, da mu je večkrat na misli ista skrivnost; tudi izkušnja uči, da sprejemajo udje sebi odločeno skrivnost — ker si je ne izbirajo sami — kakor po božji previdnosti odbrano, zato jim je bolj na srcu, in za čednost, h kateri jih navaja dotična skrivnost, skrbé resnejše. Najvišji vodja te družbe, P. Jožef Sanvito, je zato s polno pravico zapisal priporočilne besede voditeljem: „Živi rožni venec je učilnica za izpopolnjenje rožnivenške molitve.“ Iz tega se vidi, da ta družba ne moti bratovščine, nego da jo podpira; ravno družniki lahko postanejo naj boljši udje bratovščine, ker se naučé v cerkvenem duhu moliti in sv. rožni venec ljubiti.

Nekaj moramo pa še prav posebno poudariti, ako hočemo pravično primerjati družbo živega rožnega venca z bratovščino svetega rožnega venca: stanovitnost nas bo zveličala, ne pa obilica začetih pa opuščениh bratovščin. Je sicer res, da greha nima, kdor začne, pa spet odneha, a nestanovitnost vendar slabo vpliva na krepost človekovo. Zatorej takim ljudem, o katerih se lahko sodi, da ne bodo stanovitno molili vsak teden treh rožnih vencev, ni priporočati težje bratovščine; taki naj stopijo v družbo z manjšo dolžnostjo. Kako lahko se vnevar pusté trije rožni venci v tednu! Človek se dá zapisati — in ostane zapisan, ali moli ali ne moli, na to ga nobena vez ne spominja. Nekaj časa moli, včasih skupaj, včasih razdeljeno, včasih odlaša vse tri rožne vence na zadnje dni — in preteče teden, da dolžnost ni izpolnjena; nedoločena dolžnost nima tolike stalnosti. Nasproti pa ima družba živega rožnega venca d o l o č e n o dolžnost (v s a k dan nekaj moliti), m a l o dolžnost (le eno desetko), in petnajsteri med seboj pazijo, da jih ostane vedno petnajst, kar jih vedno spominja njihove male dolžnosti. Tako se volja v dobrem krepí in raste veselje do molitve, verski pogum raste.

Pa utegnil bi kdo ugovarjati z odpustki. Odpustki so mnogo obilnejši pri bratovščini sv. rožnega venca, nego pri živem rožnem vencu. Temu pomisleku morate živo pogledati v obraz. Kaj koristijo odpustki napisani na papirju, če se jih udje ne udeležujejo? In če se tudi vseh odpustkov udeležite, vendar se na obilnost odpustkov ne smete sklicevati nasproti dobrim delom.

¹⁾ Ben. XIII. C. Pretiosus, 26. V. 1727. „plane volumus, ut iisdem reparationis nostrae mysteriis s. meditañdis iuxta rosarii institutum assuefiant.“

Vprašamo, kaj je boljše za človeka, če prejme več odpustkov, ali če stori več dobrih del? — Odpustki so časne dobrote, namreč odpuščenje časnih kazni, dobra dela pa imajo na sebi neko neskončno vrednost, z njimi je združena večja ljubezen božja, zavoljo katere boste v celi večnosti bližje pri Bogu. Zato se moramo povsod pri pospeševanju pobožnosti bolj ozirati na to, kje se zanesljivejše kaj dobrega stori, kakor na to, kje se več odpustkov dobi.

Te misli zadostujejo, da sklenemo sodbo, kaj je priporočanja vredno. Bratovščina z večjo dolžnostjo in obilnejšimi odpustki je za tiste boljša, kateri jo bodo dobro izpolnjevali; a živi rožni venec naj se priporoča tistim, ki se se ne odločijo radi za tri rožne vence na teden.

Kolika škoda, če kdo sploh ne moli rožnega venca, ki bi pa sprejel in držal to malo dolžnost! Malo je, moliti na dan Očenaš, desetkrat Češčena-marijo in Čast bodi Bogu: ali odločuje pa lahko celo večnost, zakaj tudi to malo je zadosti, da se človek popolnem ne pogrezne v svetno razstresenost; saj se obrača vendar-le vsak dan k Stvarniku in Odrešeniku ter češčenji Materi.

Prihodnjič o odpustkih živega rožnega venca in vodilo.

Dr. P.

Poročilo o bratovščinah.

Naznanilo ponočnim častivcem presv. Reš. Telesa v Ljubljani.

1. Po noči mej 4. in 5. januarjem bodo moški častili presveto Rešno Telo v cerkvi s v. J a k o b a. Molila se bode 22. ura: za praznik rojstva Gospo-dovega. — 2. Na Silvestrov večer (na starega leta dan), bodo vsi moški častivci skupno molili presveto Rešno Telo v stolni cerkvi sv. Nikolaja in sicer s a m o e n o u r o: od 10. do 11. ure. Pri polunočni sv. maši bodo pa skupno prejeli sv. obhajilo.

Iz Trstenika, dné 11. decembra. Tu imamo dekliško in mladeniško Marijino družbo. Obe je ustanovil z mnogim naporom rajni gospod župnik Dolžan.

Dekliška Marijina družba je štela v minulem letu 47 udov, kar je za malo faro veliko. Shode smo imeli vsak mesec, in vsak mesec skupno sveto obhajilo. Dobro čutimo, da ni vse popolno, vendar moramo za dosedanje uspehe Bogu hvaležni biti. — Dekleta si štejejo v čast, da so pri Marijini družbi. Izprva so še celo stariši imeli pomisleke, sedaj so premagani vsi dvomi. Pohujšanja v minulem letu ni bilo nobenega. Ako bode nadzorstvo umelo svojo nalogo, upamo, da se bode pravi duh ohranil v družbi tudi na-dalje. Skupno sv. obhajilo o velicih praznikih je res nekaj krasnega! Duhoven mora biti vesel, ko vidi, koliko se včasih potrudijo deklice: Marija bo njim hvaležna plačnica.

Imamo pa tudi s sosednjo faro Goriče skupno mladeniško Marijino družbo, ki šteje 26 udov: iz naše 16, in goriške 10 prav vrlih mladeničev. Mladeniška tako ne napreduje, vendar boljše je, da je, kakor da je ni! Mladeniči imajo shod in obhajilo na vsaka dva meseca. S tem se je brez dvoma marsikaj napačnega zabranilo. Ako se družba nekoliko poživí, kar upamo, da se bo z Marijino pomočjo zgodilo, bode gotovo mnogo pripomogla, da se izšolajo fantje za cerkveno mišljenje. Koliko je vže to vredno, da jih ni strah pred Marijo!

V vsaki fari, kjer ni kacega večjega društva ali tretjega reda, naj bi se ustanovila Marijina družba. Bratovščine so za naše čase premalo; tam se ne vé, ali se izpolnjujejo ali ne. Seveda je tudi pri Marijini družbi največ na tem ležeče, kak o se vodi. Bolje manj udov, pa trdnih in zanesljivih. Družbe, ki se raztezajo na več fará, je težko nadzorovati, saj to delo celo v domači fari ni lahko.

J. M.

Iz Zgornjega Tuhinja. Imeniten dan za našo faro je bil 1. december. Ta dan je bilo v „družbo krščanskih žen in mater“ sprejetih 92 žen. Kakšen namen ima ta družba? „Posnemaje Mater božjo Marijo naj bi bile žene: dobre žene svojim možem, dobre matere svojim otrokom, dobre gospodinje svojim poslom. Prešinjene same od pravega krščanstva, naj bi tudi svoje otroke zrejale v pravem krščanskem duhu, da zveličajo sebe in svoje otroke in celo družino, da bodo mogle reči na zadnjo uro: „Gospod, vse, katere si mi dal, sem ohranila, nihče se ni pogubil.“

Zakaj je dandanašnji mladina tako podivjana? Ali ni mnogo krivo to, da imamo premalo dobrih žen, dobrih mater, dobrih gospodinj? Zakaj pa jih nimamo mnogo? Nato ne odgovorim naravnost, ampak vprašam: Kako bo deklica dobra žena, dobra mati, dobra gospodinja, če je ni vzgojila dobra žena, dobra mati, dobra gospodinja. O, marsikatera bi bila dobra, ko bi bila zadostno poučena o dolžnostih dobrih žen in mater in gospodinj. Dušni pastir v cerkvi ne more vsega povedati, kakor bi bilo treba, nauk pred poroko tudi ne zadostuje za celo dolgo življenje v zakonu; potrebno je žene posebej zbirati in posebej same poučevati o dolžnostih, ki jih imajo kot žene in gospodinje, zlasti pa kot matere. To so že zdavnaj za potrebno spoznali sveti možje in so zato ustanavljali družbe za žene; v zadnjih desetletjih pa se je ustanovila družba krščanskih žen in mater tudi kot bratovščina, ki ji je sv. cerkev podelila mnogo odpustkov. Sedež glavne družbe je v Parizu, ki ima pravico pridruževati si drugod kjerkoli ustanovljene družbe z enakim namenom. Po Nemškem so take družbe za žene zelo razširjene, in družba v Regensburgu ima pravico pridruževati si druge družbe v nemških deželah. Če je kje med Slovenci taka družba ustanovljena, mi ni znano, pač pa vem, da na Kranjskem še ni nobene razen naše. Naša je bila cerkveno ustanovljena 18. julija l. 1899. S sprejemom pa smo čakali do sv. misijona, ki je bil od 25. novembra do 3. decembra. Družba je pod varstvom žalostne Matere božje in žene nosijo na črnem traku okolo vratu svetinjo žalostne Matere božje. Naša družba ima tudi svojo pesem, kateri je zložil napev P. Angelik Hribar. Pele so jo žene pri sprejemu. Marsikateri je solza igrala v očeh, ko so pele:

„Težavne dolžnosti naklada naš stan,
Bojimo se, kaj da na sodnji bo dan.“

Sprejel jih je po kratkem nagovoru misijonar P. Engelbert Pollak dné 1. decembra, ko so vse žene imele skupno obhajilo. Polovica vseh žen v fari je zdaj v družbi, in upati je, da se jih še več oglasi, ko se bodo prepričale, da se nič družega od njih ne zahteva, kakor kar so že slovesno obljubile pred oltarjem kot neveste.

Z.

I z j a v a.

Poslušni določbi papeža Urbana VIII. izjavljamo: čudežnim zgodbam, o katerih poroča „Venec“, pa jih cerkvena oblast še ni preiskala, dajemo samo toliko vere, kolikor je gre človeški resnicoljubnosti; tega, kar je Bog posebe razodel pobožnim osebam, nimamo za verske resnice; vse pa prepuščamo nesmotljivi sodbi svete katoliške cerkve.

Urednik.

